

ئەو ساتانەى ناسرېتەو

ئاكامى يەكەم ھەلېژاردن

۳

ھەيوانىكى وازلېھنارادا وئە دەگىرا، ئەو ژوورەى بۇ من تەرخان كرابو پتر لە بېست دەبە بەنزىنى پىدادا كرابو، ئاگرى تېبەردەدرا، دەرھىنەر ووتى: تۆ لە ژوورەو بە كە ئاگرەكەى تېبەر دەدەن، ئەو كاتە ھاسەرەكەم كە ئامادەبوو، لىئى توورەبوو ووتى: كاك ھونەر نىيازت نىيە بە كوشتنى بەدى؟ ئەو بەنزىنە و دەتەقېتەو، قوڭ بەسەرت ئەگەر مووېەكى سىمىللى ھەلكروزى. ئەوسا ئىتالېەكان كەوتتە مشتومرو، ووتيان: راست دەكات دىكوزى. ئەوسا چومە ھەيوانەكەو، بەلام وا دەردەكەوى كە لە ژوورەكەدا، ئاگرنا بە ژوورەكەو و گرمەى كرد و ئەو پەنجەرە ئاسنىنەى لە ژوورەكەدا بوو، بە چوارچېتەكەيەو دەرپەرى، منىش لە ھەمان كاتدا بە شپىزەى دەرپەرىمە دەردەو. گەر وانەبوو، ئەو دەبوو دوا بىنراو لە ژيانمدا. بەھەرھال ئەو رۆژە لە (ھەرىر) دوا بىنراوى ئەو شۆتە وئە گىراو منىش پەلەى سۆتند خوارنەكەم بوو، ئەو رووداوىكى ھەرە گرنكى نەك ژيانى من، بگرە ژيانى گەلەكەم، دەرھىنەر، مىش مىوانى نەبوو، ئەو تەنھا خەمى ئەنجامدانى كارەكەى بوو، ھەر چۆن بى تەنھا سەعاتىكى مابوو، بە شوفىرەكەم گووت: ئەگەر بەلت بە ئۆتۆمبىلەكە گرتو، دېيى بەر لەوادە بگەينە ھەلېر، ھېندە پەلەم بوو فرىاى خۇگۇرپىن نەكەوت، بگرە بەر جىل و بەرگى كوئىخايەتسىەو و قايش و قرو شكانمەو كەوتتە رى، ھېندە نەبىرە گەيشتەنە ھەورازىك بەر لە شەقلاو، ئۆتۆمبىل دىيىرى و كەوتە نزرگەلېدان و جاروبار پۇمىن، لەپرا جولەى لە خۇى برى و ئىستەرەمى پەككەوتنى كرد، ناچار بەو پۇشاك و سەرو سىمىايەو سەر رىنگام گرت و بە ھەردوو دەست ئامازەى وەستانم بۇ ئۆتۆمبىلەكان دەكد، بە گەلابەش دەمژەنى، ئەوا چاويكىشم بە سەعاتەكەم برىو، خوا كردى تەكسىەكى بەتال پەيدابوو، سەركەوتم و خوافايزىم لە (نەورۆز كاكەى) شوفىرم كرد، ئىتەر تا گەيشتەم بەر دەرگاى دەرەو پەلەمان جگە لە سەعاتەكەم و خىراى بۇررى ئۆتۆمبىلەكە ھېچم نەيىنى. دابەزىم و خۇم كرد بە ژوورا لە بەردەم پرسگەكەدا، برادەرىكى خەللى سلىمانى كە لە ھەلېر فەرمانبەر بوو، ناوى (كاك فەھمى) بوو لە سلىمانى بە (فەھمى قۇرەش قۇرەش لولول) ناسرابوو، بەلام دياربوو تەمەن گەنجىتەكەى جارى جارانى لىنگۇرپى بوو، بۇيە پىيان دەووت (فەھمى سەرسىپى) بەھەر حال چەك و قايش و قروشكەى لىوەرگرتەم و خىرا گەياندىمانە ھۆلى پەلەمان و فرىاى سۆتند خواردن كەوتم.

لە ئاكامى ھەلېژاردندا، پارتى دىموكراتى كوردستان (۵۱٪) دىنگەكانى بەرامبەر حىزىەكانى دىكەى كوردستان ھېنا، بەلام ھەر چۆن ھەمىشە لە پىناوى بەرژووندى بالاي نەتەو كەماندا، كرىيە (۵۰٪) بە (۵۰٪) بەمەش ھەنگاوىكى دىكەى پىشەر ھەيوانەتى نواند.

دەستنىشنى پەلەمانتاران كراو، كاتى دياربىكرابو بۇ سۆتند خواردنى ياساى ئەندامەكان دانا، لەو رۆژانەدا سەرقالى فىلمى سىنەماىى (شېرۆ) بووم، ئەو بوو بەر لە رۆژى ديارى كراوى سۆتند خواردن، بۇ وئە گرتن و دەستنىشانكردنى شۆتەكانى وئە گرتن روومان لە شارۆچكەى (ھەرىر) كرد. مالى خوالېخوشبوو (مەلا غەفار) كە ئاشناىەكى دېرىنى (مامۇستا نەوزاد مەجىد) بوو، كرايە نىمچە ئۇفىس و چەند بىنراويكىشمان لە مال و سەربانەكەيان تۆمار كرد، لەو ناو گوندى (گولەك) مان ھەلېژارد، كە لە داوئىنى گەلەكەى دابوو، تابلىنى جوان و دلگىر بوو، گولالە سوورە و گولە زەردە و حاجىلە لە باوھشى مىرگەكانىدا قاقا لىدانىيان بوو. بۇ بەيانى كە رۆژى سۆتند خواردنى پەلەمان بوو، ھەر زوو ئامادەى وئە گرتن بووین و بىنراويكى گرنكى من ھەبوو، كە لە ناو ئاھەنگى خەتەنەسورانەكەدا، فى دەمگىر و دەكەوم بە ئەرزا و پاشان سەلەكى پىيازى گەورە بە زەويە چىمەنتۆررەكە دەدەن و لەسەر و چاومى ھەلدەسوون، ئەو دى جىنگاى سەرنج بوو ھەر لە گەل زەمەى كەوتتەكەمدا خانمىكى ئىتالى كە بەرپۆبەرى وئە گرتن بوو، شپىزە بوو پەلامارى دام، واى زانىبوو بە راست وام بەسەر ھاتووە.

بە ھەرھال لە كەوتتەكەو نازارنىكى كەمى مەچەك و چۆك كەوتبوو، ووتەم: ئەمجارەش نەمەردم. چونكە بەر لە چەند رۆژى لە نىزىك (تاسلووچە) بىنراويكىمان ھەبوو، لە دوو ژوور و

ئەحمەد سالار

تاييەت بە گولان دەينوسىت

بەپىزان سەرۆك بارزانى و سەرۆك تالەبانى نامادەببون، ئەوئى پىيىست بوو كرا، دوايى چەند رۇژى فراكسىيۇنەكەمان لە پىرمام كە زۆرىيان لە ئوتىل (كاروخ)ى نزيك (م.س) دابەزىيويىن بە سەرۆكايەتى كاك (جوهر نامىق سالم) لە باخچەكەى كۆبويىنەو و باسى لە ئەركە مېژوويىيەكەمان كرا، ئەوسا باس لە لىژنەكانى پەرلەمانەو كرا، سەبارەت بە لىژنەى (رۇشنىيىرى و پەيوەندىيەكان) داواكرا ئەندام بۆ سەرۆكايەكەى كاندىد كرى، خوالىخۇشبوو (كاك فلك الدىن كاكەى) ناوئوسكراو، خوالىخۇشبوو (مامۇستا عەفان نەقشەبەندى) ش ناوى منى دا، پاش ئەوئى ھەلپژاردنى بۆ كرا، زۆرىيەى دەنگيان بە من دابوو، ھەرۋەھا بۆ دەستەى سەرۆكايەتى فراكسىيۇنى پارتى ديموكراتى كوردستان بەختبوى رىبازى بارزانى (فەرەنسۇ ھەيرىرى) بە سەرۆك دانرا بەرپىژ (مامۇستا شىخ عەدنان نەقشەبەندى) بەبارىدەدەر و منىش بە برىاردەر. دەتوانم بلىم ھەر بۆ ماوئى دوو سالى ھىندى بىست سالى پەرلەمان ياسا و برىارى گىنگى ئەنجامدا، بەتاييەت ياساكانى رىكخستى كاروبارى حكومەت و سەرچەم وەزارەتەكانى، رۇژ بە رۇژ كارمان گرانتر دەبوو، ھەر چەندە ئەندامانى جگە لە رىژ و خۇشەويستى ھىچ شىتتىكى دىكەمان شك نەدەدەر، بەلام دياربوو بارى حىزىيەتتى كنى لە زۆر شتدا دەكرد، ئەوئى لە شاخ لە ھەگەياندا بوو، نايانەو سەر سفرە. بۆيە چەلەحاننى (سىرە و نەخىر پىازە) كاتى زۆر لىدەدەيدىن.

كاتى خۇى من پىكەنىنم بە مشتومرە بەردەوامەكانى (كۆرى زانىارى كورد) دەھات، كە كاتىكى زۆرىيان بە فېرۇدا بە (ئالى)نېيە (ئالى) بەيان ئەوئەتا (پىتە)نېيە بەلكو (تىپ)ە بەلاى (حەرف) ئەو، پان بردنەوئى كارى زمانەوانى بۆ عەربى و مەلايەتى و گەلىك زىمەزلى لەسەر جەستەى زمان و ئەدەبى كوردى، تەنانت رىئووسى بەسەر و بۆرى عەربىيەو، لاي ئىمەش (ژنەو ئافرەت نېيە)، (قوتابى نېيە و خوتىندكارە)، (لىژنەيە و كۆمىتە نېيە).. جگە لە بەيەكلى فروشتىنى (ئەمە بكرى و ئەمە نەكرى) ديار بوو لە پشت ھەر حالەتتەكەو چەوتە مەبەستىكى حىزىيەتى ھەبوو.

بۆ مېژوو دەلىم خودا شايتە، ھەركاتى بە دىدارى سەرۆك بارزانى دەگەيشتىن، جارەھا جەختى لەسەر ئەو دەكردەو. ((بەر لەوئى نوئەرى پارتى بن، دەبى بزانن نوئەرى گەلى

كوردستان، ئاگادارىن كە ھەرگىز جەو بۆ دەمارگىرى حىزىيەتتى شل نەكەن...)). پاش ماوئەك، لە پىتەوى توند و تۆلكردنى پەيوەندى ناوخۇمان و ئاگادار بوون لە رەوتى ئەزمونەكەمان لىژنەكى ھاوئەش لە حكومەت و مەكتەبى سياسى و سەرۆكايەتى فراكسىيۇنەكەمان پىكەيترا و شەھىد (سامى عەبدولرحمان) سەرپەرشتى دەكرد، كرام بە برىاردەرى ئەو لىژنەى سەرۆكايەتتە، شەھىد (سامى عەبدولرحمان) پىاويك بوو ھەتا سەر ئىسك كوردپەرودەر و لىئوان لىئوى (جدى)يەت لە كاركردندا، ئەوئى سەرنجى منى راكشابوو، ئەو بوو لە تەك ھەر كۆبونەوئەكى نوئدا لە كۆبونەوئى پىشتەردا چىمان باسكردبوو، ھەر ھەمووى لە نووئەو بەيان دەكرد، لە گەل سەرانسەرى برىاردەكانىدا، كاتى سەرنجى تۆمارى دانىشتەكانم دەدا، بە موو لى لانە دابوو، واتە تىژترىن زەينى ھەبوو، بۆيە سات بە ساتى شۆرشى (ئەيلوول) و سەرچەم رووداوەكان لەبىريا ھەرچۆن نەقشى سەر بەرد بوو. ھەر سەبارەت بەو تىكۆشەرە لە سەرتەى راپەرىندا بوو، ئىمە ژمارەيك لە ھونەرمەندان (كۆمەلەى ھونەرمەندانى كوردستان) مانە ھىتايە ئاراو، بۆ ئەو مەبەستە سەردانى زۆرىيەى حىزىيەكانمان كىرد لە چوارچىوئى ئەو گەشتەدا، ئىئواریيەك سەردانى بارەگای پارتى گەلمان كىرد و چووينە دىدارى (كاك سامى)، براى ئازىزمان (كاك مەجىد رىزگارى) لەوئى بوو، زۆر بە جوانى گوئى لە مەبەستەكەمان گرت و پىشتىوانى بەپىزانى بۆ دەبرىن. تارىكى كىرد و نيازى ھەستانمان بوو. فەرموى ئەو ئابى و خودا چى دابى دەبى لە گەلمان بەشدارىن.

ھەر بە شىوازە پىشمەرگايەتتەكە لەبرى مافور و دۆشەك بەتانى لەمبەرەو ئەوبەر داخراوو، بەدەم گفوتگۆو لەسەر ئاينەدى ھونەرى كوردى، دەروئە شىوئىكمان خوارد، لەپرا دونيا تارىك بوو لە ھەموو لايەكەو كرا بە تەقە و جەنگى مەغلۇبە، ھاوارى كىرد بۆ پىشمەرگەيكەى، كە بەيە تەلەكە سۇراغى ئەو ھەرايە بكات، تووۋە بوو ووتى: ((ئەمە ئەو رۇژىيە كە بى (بەرزانى نەرمەن پىو ديارە، ئاى بۆ ئەو مەزە سەركردەيە كە بە نەمانى، ئەو كەلئە گەورەيەى لە بوونماندا درووست كىرد، كە ھەرگىز پىمان پىناكرىتەو، بارزانى مستەفا، ئەو چەترە مەزەبوو، ھەر ھەموو خەلكى كوردستان، بە گشت بىرو بۆچون و ناچەيەكەو لە سامىدا ئارام و دلئىابوون)).

بۆ مېژوو دەلىم خودا شايتە،
ھەركاتى بە دىدارى سەرۆك
بارزانى دەگەيشتىن، جارەھا
جەختى لەسەر ئەو دەكردەو:
(بەر لەوئى نوئەرى پارتى
بن، دەبى بزانن نوئەرى گەلى
كوردستان، ئاگادارىن كە
ھەرگىز جەو بۆ دەمارگىرى
حىزىيەتتى شل نەكەن...))

دەتوانم بلىم ھەر بۆ ماوئى
دوو سالى ھىندى بىست سالى
پەرلەمان ياسا و برىارى گىنگى
ئەنجامدا، بەتاييەت ياساكانى
رىكخستى كاروبارى حكومەت
و سەرچەم وەزارەتەكانى، رۇژ
بە رۇژ كارمان گرانتر دەبوو،
ھەر چەندە ئەندامانى جگە لە
رىژ و خۇشەويستى ھىچ شىتتىكى
دىكەمان شك نەدەدەر.

هونلرمه نلدیش ژیانی تایبه تی خوی هییه و پیوسته ریژی لی بگیری

لاله ئەسکەندەری:

لاله ئەسکەندەری سالی ١٩٧٥ لەدایکبوو له زانکۆی ئازادی ئیسلامی له تاران له بواری گرافیک خۆیندویمتی، ههروها فۆتۆگراف بروو چەندین پیشانگای فۆتۆگرافی کردووه، نزیکی ٢١ ساله له بواری فیلمدا کارهکات و تا ئیستا بهشاری له دیان فیلم و زنجیری تلهفزیۆنیدا کردوه، ههروها یهکێکه له شۆهرکاره ناودارهکانی ئێران و تابلۆ و کاره هونهریهکانی زۆری شهقامهکانی تاران راژاندووه. لاله سهبارت به سینهمای ئێرانی دهلیت: سینهمای ئێرانی له سالانی رابردو لهسهر ناستی جیهان به گشتی ههنگاوی زۆری هاوچستوه، ئەمەش بوو ته مایه ئهوی که لهسهر ناستی جیهان سوودی لیج ببیترت، زۆر له سینهماکاره ئێرانییه ناودارهکان له دهرووی ئێران کاریان کردووو سهرکوتتی بهرچاویشیان به دهستهپتاوه، بۆیه دهبینین فیلمهکانیان خهلاتی سینهمایی بهرز بهدست دهیێن، ههروها سینهماکاره ئێرانییهکان له فیستیفاڵه جیهانییهکاندا بوونیان بهرچاوه له ههموو بوارهکاندا. دهرباری ژیاانی تایبهتی ناکتەر و هونهرمەندان لاله دهلیت: هونهرمەندیش وهک ههرموژیکێ ئاسایی ژیاانی تایبهتی خۆی و پێوسته ریژی لیج بگیری، رهنگه خهڵک زیاتر بیناسن و ناشنای کارهکانی بن، به لام به گشتی ئهوش مرۆفه وهک ههموو مرۆژیک ئاسایی دهوێت و یهکێکه له بابته گرنگهکانی ژیاانی بریتییه له پیکهتانی ژیاانی هاوسهری، به رای من هیچ تهمهتیکی دیاریکراو نییه بۆ چوونه نێو ژیاانی هاوسهرتی و ههركاتێک مرۆژ ههستی کرد له رووی هزری و دهروونی نامادیه بهچیته نێو ئهم ژیاان نوێیه، پێوسته ئهو کاته کهسیک ههلبژێرت بۆ ئهوی به یهکوه ژیاانیکی نوێ دهست پێکهمن و خێزانیک بوئیا بئین، بۆیه من وای دهبینم ناکرێ تهمهتیکی دیاریکراو بۆ چوونه نێو ژیاانی هاوسهرتی بهسهر نهوهکان بهسهر پێستین، چونکه گهیشتنی ههركهسیک بهو قۆناغه جیاوازه.

ليوناردو پالپشتى له پاراستنى ژينگه دهكات

ئەستېرى ناسراوى ئەمىرىكى ليوناردو دىكاپريو رايگەياند كە له ريگاي دەزگا خىرخوازيهكەى خۇى برى نزيكهى ۲۰ مليون دۇلار پيشكەش به ۱۰۰ ريخراوى ژينگه پارىژ دهكات كە كاردەكەن بۇ باشتكردى رەوشى كەش و ھەوا و ئەم برە پارەيش له چەندىن بوارى جياجيدا خەرج دەكرىت. بريار وايه برە پارەيهى كە دەزگاي دىكاپريو پيشكەشى ريخراوهكانى ديكە له شەش بواردا بەكار بهيترىت، لەوانە نەهيشتنى ھۆكارەكانى گۇرانكارى كەش و ھەوا و پارستنى ژيانى وشكانى و ديمەنە سرووشتيهكان و ژيانى ئاوى و بەرگرىكردن له دانىشتوانە رەسەنەكانى چەندىن ناوچە كە ھەرەشەيان لەسەرە، پيشينى دەكرىت ئەم يارمەتتیه وەبەرھيئانى دەزگاي دىكاپريو به ريژەى (۸۰) مليون دۇلار زياد بكات ئەمەش زۆرتري برە كە دەزگاكە به دەستى ھيئايت لەو كاتەى كە دامەزراوه له سالى ۱۹۹۸. بەم بۇنەيهوه له ميانەى ئەو كۆنگرەيهى كە وەزىرى دەرەوى پيشووى ئەمريكا جۇن كىرى ريكي خستبو، گوتى: چەندىن جار ئەو مەترسيانەمان خستۆتەرەو كە رووبەرەوى جيھان بوونەتەوه له سالانى رابردوودا، ئيمە ئەم كارە لەپيناو خۇمان و ھەسارەكەمان و دوارۆژمان ئەنجام دەدەين، ئىستا باجى تەمبەلى و بە ھەند وەرەگرتنى ئەم بابەتە به ئاشكرا ديارە.

بۆنام ويّله

فيلمەكانى بۆليۆد پيش چەندسالىك بەوه ناسرا بوون كە پابەندن به دابونەريتى كۆمەلگەى ھىندى، بەلام له ئىستادا گۇراوه و ديمەنى وروژينەرى زۆر لەخۆ دەگرىت كە زۆر جار تورەپوونى جەماوەرى ليكەوتۆتەوه، يان بەشيك له ھونەرمەندان رازى نەبوون رۆلى تيدا بيبين. بۆنام باندى له دوايين فىلمى خۇيدا تووشى گرفتىكى لەو جۆرە بۆوه، ئەويش دۆزينەوى ئەكتەرەيك بوو كە بتوانيت رۆلى لەگەلدا بيبينت بەپىي ئەو سىفات و تايەتمەنديانەى كە ئەو دابناوه بۇ رۆلەكە وەك ئەوى له سيناريۆكەدا ھاتووه، بۆيه وىل بوو بەدواى كەسيك. بەرھەمەپنەرانى فىلمەكە به ئاشكرا رايانگەياندووه كە رازىكردى بۆنام كارىكى زۆر سەختە، چونكە ئەو كەسانەى پيشنارىيان كردووه ئەو پيشان رازى نيبە، ھەرچەندە زياتر له ۱۰۰۰ كەس بەشداريبان له تيستىكى تايەت كەردبوو كە بۆنام مەرجەكانى دانابوو. دواى ئەوى تيمى فىلمەكە نەيانتوانى به ھيچ شۆپەيك بۆنام رازى بكەن، ناچار بوون له ريگاي تۆرى كۆمەلەيەتى تويەتەرەوه بانگەوازيك بلاو بكەونەوه بۇ دۆزينەوى ئەو پالەوانەى مەبەستيانە، ھەرەھا مالىپرەيكى تايەت بۇ ئەم مەبەستە تەرخان كراوه و ھەر كەسيكى بيبەوى بەشدارى بكات، پيوستە فيديۆيك بۇ مالىپرەكە بنيرىت و تيدا چەند تيست و جوولەى ھونەرى ئەنجام بدات. سەرچاوه نزيكهكان له تيمى فىلمەكە رايانگەياند كە كەسايەتتەى بۆنام لەو فىلمەدا زۆر گەرم و وروژينەرە، بۆيه پيوستە ئەو كەسەى له بەرامبەريدا رۆلەكە دەيبينت بە ھەمان شۆپە بىت بۇ ئەوى فىلمەكە سەركەوتوو يىت.

د. کهوسەر جهباره:

به شیک له فیلمه کوردییەکان توانیویانە وینای راسته قینە ی کارەساتەکانی گەلی کورد بکەن

د. کهوسەر جهباره، مامۆستا له
زانکۆی دهۆک، پسیۆره له بواری
سینهما، خاوەن پرۆژە ی نووسینی
کتێبیکه له سەر سینهمای کوردی،
یهکنیک بووه له بهشداربووانی ههشتم
فستیفالی نێودهوڵەتی کوردستان بۆ
فیلم که لهشاری هەولێر بهپێوهچوو،
ئەندامی لیژنە ی دادوەری کورته فیلمی
فستیفالەکه بوو، ئێستا خەریکی
ئامادهکردنی تیزی دکتۆرایه به ناوی
تویژینهوهیهکی بهراوردکاری له نێوان
سینهما و ئەدەب.

تۆ دتەوئ .

سەبارەت تورپەیی جەماوەر لە سینەما و بەچۆنیەتیی ھاندانی بۆ ئەوێ روو لە ھۆلەکانی سینەما بکاتەو، کەوسەر جبارە گوتی: زۆر جار ئەو ھۆکارانە یاسمان کرد، دەبنە ھۆکار بۆ ئەوێ لە سینەما دوور بکەوێتەو، ھەندیک جاریش ئەو بابەتانە ی کە یاس دەکرێن وەك خستەرووی واقع، دیارە واقعێ ئیمەش زۆر سەخت و پرە لە ئەھامەتیی، بێنەر دئ سەیری فیلمیک دەکات تاكو بتوانیت لەو واقعە دوور بکەوێتەو و کاتیک ھەمان واقع دەبینیت، ییزار دەبیت، بەتایبەتیی ئەگەر چارەسەر کردنە کە باش نەبیت، چونکە ئەو چێزە ی پێشبینیی دەکرد، نەیبینی، ئەمەش دەبیتە ھۆکارێک تاكو لە سینەما توورە ییت، بەلام دەکرێ قوتایی بە کۆمەل یین بۆ سەیری سینەما، تاكو یزان ئاستی سینەمای کوردی گەیشتۆتە کوئ، یان ھاوولاتیان لە گەل خێزانەکانیان لە جیاتیی ئەوێ بچن لە مۆلیک بگەرێن، دەتوانن یینە ھۆلەکانی سینەما و سەیری فیلمیک بکەن، یاخود ھوشیاری بێدن بۆ گەشتیارانی دەرەوێ کوردستان کە ئەوانیش چەند ساتیک خۆیان لە گەشتەکیان تەرخان بکەن و یین سەیری فیلم بکەن.

دەربارە ئەوێ کە نایا سینەمای کوردی توانیویەتی وەکو پێویست سود لە کارسات و ئەھامەتیەکانی گەلی کوردستان وەرگرێت و بۆ ئەوێ داھاتووی بگوازێتەو، کەوسەر جبارە دەلێت: بەلێ، بەشیک لە فیلمەکان سەرکەوتوو بوون لە گواستەوێ و ویناکردنی کارساتەکان بۆ ئەوێ داھاتوو، بەتایبەتیی فیلمە دیکۆمەنتاریەکان چەند کێشە یەکی گرنگیان بە جوانی خستەتەرۆو، ئەو فیلمانە بە جیگێری دەمیننەو و ناگۆرێن بە گۆرانی شوێن و کات و بێنەر، بۆ نمونە ئەگەر سەیری فیلمیکی سالانی یەنجاکان، یان شەستەکانی سەدێ رابردو بکەین، بێنین ھەر ھەمان فیلم، بەلام لێکدانەوێ شروڤەکردنی گۆرێو، سەرنجراکێشە و دەتوانین رووداوەکانی فیلمە کە لەسەر واقعێ ئیستامان بێنین.

بەکیک لە گرتەکانی ئیستای سینەمای کوردی سیناریۆیە، لەم رووێ کەوسەر جبارە دەلێت: ئەم گرتە تەنیا لە سینەمای ئیمەدا نییە، بەلکو لە ھۆلیوودیش ھەیە، دەتوانین بە زۆر شیواز ئەمە چارەسەر بکەین، لەوانە نامادەکردنی کادریکی نوێی تایبەت، گرنگی زیاتر بە بەشی سیناریۆ بدرێت و و تایبەتمەندیەکانی سیناریۆ زیاتر لێ وردبێنەو، چونکە سیناریۆ بریتیە لە نووسینەوێ وشە، بەلام نووسینەوێیە کە وێنەشی لە گەل بەجۆریک پێویستە لە کاتیی خۆیندەوێ وشەکان وێنەکان بێنرێت، ھەرەھا دەتوانرێت پەرەوێ قوتابخانە یەك، یان مەنھەجیکێ تایبەتیی سیناریۆ بکری، نووسینەوێ سیناریۆکانیش کارێکی گرنگە بۆ پێشخستنی سیناریۆکان.

سەبارەت بە راویچوونی لەبارە شیوازی بەرپۆچوونی فیستیڤالی ئەمسالی سینەماو جیاوازی لە گەل ئەوانە ی پێشوو، د. کەوسەر جبارە گوتی: لە گەل ھەبوونی چەند تێبینیی و سەرنجیک بۆ فیستیڤالی ئەمسال، بەلام ئەنجامدانیی لەو بارودۆخەدا خۆی لەخۆیدا شتیکی باشە، رەنگە ھەندیک لایەنی لە فیستیڤالی ھوتەم باشتەر بوو، لەھەمانکاتدا کەموکورتیی زۆر بە سەرپەرشتیی فیستیڤالە کەوێ دیار بوو، بە رای من خەلکانی پێشۆری زیاتری پێویست بوو، بەلام ئەوێ جینگای دلخۆشی بوو، ئەو بوو کە ئەمسال شوونی بەرپۆچوونی فیستیڤالە کە باشتەر بوو، کوالیتی سینەما و فیلمەکان ئەمسال دلخۆشکەر بوو.

د. کەوسەر جبارە کە لە ھەمان کاتدا رەخنەگرو شیکەرەوێ سینەمایە، لەبارە جۆری فیلمەکانی بەشدار بووی فیستیڤالی ھەولێر گوتی: فیلمی باش و فیلمی خراپ لە فیستیڤالە کە ھەبوو، بەداخەوێ بێنەر فیلمەکان لە ئاستی پێویست نەبوو، جاری و ھەبوو بێنەر بە ژمارە ی پەنجەکانی دەست لە فیلمەکان نامادە بوون، کاری ھونەری واش ھەبوو شوینی دانیشتنی نەمابوو. شتیکی باش بوو کە فیلمەکان بەخۆراییی بوو، ھەرەھا ھەر فیلمیک بۆ چەندین جار لە ھۆلی دیکە دووبارە دەبووێو بەوێ ئەوێ زۆرتین کەس بتوانیت سەیری فیلمەکان بکات. بەلام ئەوێ لە رۆژانی فیستیڤالە کە تێبینیم کرد کە تەنھا فیلمکاران نامادە ی بێنینی فیلمەکان بوون، لە بارە ی فیلمەکانیش بابەتەکانیان زۆر جوان بوون، بەلام ھەندیکیان وەك پێویست تەوزیف نەکرابوون، ئەمە وای کردبوو بەرۆکە کە وەك خۆی بە بێنەر نەدەگەیشت، ئەمەش بە یەکیک لە نەرئییەکان دادەنرێت. چونکە بەشیکێ زۆریان لە ئاستیکێ باشدا بوون، ئەگەر دەرھینەر بەتوانا و زیرەکی ییت، دەتوانیت لە کاتی تەوزیفکردنی بابەتیک ئەگەر لە ئاستیکێ زۆر بەرزیشدا نەبیت، شتیکی جوان پێشکەش بە جەماوەر بکات.

سەبارەت بە پەیامی فیلمەکان کەوسەر جبارە دەلێت: بەشیک لە فیلمەکان بە تەواوی پەیامی خۆیان گەیانە، بەلام بەشیکیشیان جەماوەریان لە حالەتیکێ وەکو چاودەر وانییدا ھێشتەو، چونکە لە سەرتای فیلمە کە چەند پرسیک دەخاتەرۆو بێ ئەوێ بگاتە وەلامی پرسیارەکان و بە دواي ئەلقە یە کە دەگەرێت کە لێ و ن بوو، ئەمەش ھەندیکێ ھۆکاری بۆ خۆدی دەرھینەر دەگەرێتەو، یان بۆ دقە ئەسلییە کە دەگەرێتەو، بەلام بە ئەنقەست نییە، بەمەش فیلمە کە بەھای خۆی لە دەست دەدات و جەماوەر لە کۆتاییدا ئەو شتە ی بۆ دەگەرێت، نایدۆزێتەو و وای بێردەکاتەو کە فیلمیکە کەموکورتییە کی سەرەکی تێدا یە. چونکە ئەگەر بە ئەنقەستیش ئەو ئەلقە یە شاراو ییت، ئەو لە کۆتاییدا ناشکرا دەبیت، وەك لە ئەدەبدا ھە یە کە ناچارت دەکات تا کۆتایی بەردەوام یی بۆ ئەوێ بگە ی بەو ئەنجامە ی